EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 17.10.2023.
COM(2023) 582 final

2023/0355 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS,

ar ko attiecībā uz dažām ziņošanas prasībām groza Direktīvu 2014/62/ES

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Paziņojumā "ES ilgtermiņa konkurētspēja: skatījums pēc 2030. gada"[1] Komisija ir uzsvērusi, cik svarīgs ir tiesiskais regulējums, kas nodrošina, ka mērķi tiek sasniegti ar minimālām izmaksām. Tāpēc tā ir apņēmusies no jauna censties racionalizēt un vienkāršot ziņošanas prasības ar galīgo mērķi samazināt šādu slogu par 25 %, neapdraudot saistītos politikas mērķus.

Ziņošanas prasībām ir būtiska nozīme, lai nodrošinātu tiesību aktu pareizu izpildi un pienācīgu uzraudzību. To izmaksas kopumā lielā mērā kompensē ieguvumi, ko tās sniedz, jo īpaši attiecībā uz galveno politikas pasākumu uzraudzību un atbilstības nodrošināšanu. Tomēr ziņošanas prasības var arī radīt nesamērīgu slogu ieinteresētajām personām, jo īpaši attiecībā uz MVU un mikrouzņēmumiem, ņemot vērā arī organizatoriskās un tehnoloģiskās pārmaiņas, kuru dēļ ir jāpielāgo sākotnējās ziņošanas prasības. To kumulācija laika gaitā var radīt liekus, dublējošus vai novecojušus pienākumus, neefektīvu biežumu un laiku vai nepiemērotas datu vākšanas metodes.

Tāpēc prioritāte ir racionalizēt ziņošanas pienākumus un samazināt administratīvo slogu. Šajā kontekstā šā priekšlikuma mērķis ir vienkāršot iniciatīvu, kas iekļauta pamatuzstādījumā "Ekonomika cilvēku labā" Ekonomikas un monetārās savienības politikas jomā.

Ar priekšlikumu tiks racionalizēti ziņošanas pienākumi, svītrojot ziņojumus, kas vairs nav vajadzīgi.

Ziņošanas prasības attiecas uz publiskām iestādēm. Ar šo priekšlikumu tiktu atcelts dalībvalstu kompetento iestāžu pienākums nosūtīt Komisijai statistikas datus par viltošanas nodarījumu skaitu un to personu skaitu, kas kriminālvajātas un notiesātas par viltošanas nodarījumiem, kā noteikts Direktīvas 2014/62/ES[2] 11. pantā. Dalībvalstu iestādēm ir grūtības iegūt un nosūtīt uzticamus datus, lai izpildītu šo konkrēto noteikumu, un tām nav izšķirošas nozīmes šā konkrētā tiesību akta efektīvā īstenošanā.

• Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā

Priekšlikums ir daļa no pirmā pasākumu kopuma, lai racionalizētu ziņošanas prasības. Tas ir solis procesā, kurā visaptveroši aplūkotas spēkā esošās ziņošanas prasības, lai novērtētu to turpmāko atbilstību un padarītu tās efektīvākas.

Ar šiem pasākumiem ieviestā racionalizācija neietekmēs politikas jomas mērķu sasniegšanu turpmāk minēto iemeslu dēļ.

Direktīvas 2014/62/ES galvenais mērķis ir euro un citu valūtu krimināltiesiskā aizsardzība pret viltošanu.

Tajā ir paredzēti minimālie noteikumi noziedzīgu nodarījumu un sankciju definēšanai euro un citu valūtu viltošanas jomā, kā arī kopīgi noteikumi, lai pastiprinātu cīņu pret šiem nodarījumiem, uzlabotu to izmeklēšanu un nodrošinātu labāku sadarbību cīņā pret viltošanu.

Direktīvas galvenie elementi ir krimināltiesiskā aizsardzība par viltotu valūtu "izgatavošanu" un "izplatīšanu", kā arī "sagatavošanas nodarījumi", piemēram, drošības

[1] COM(2023)168.

[2] OV L 151, 21.5.2014., 1. lpp.

elementu izgatavošana, noteikumi par sodiem, teritorialitātes princips un ekstrateritoriālā jurisdikcija. Tajā ir iekļauts arī noteikums par konkrētu izmeklēšanas instrumentu izmantošanu un noteikums, kas nodrošina, ka valstu analīzes centri (VAC) un monētu valstu analīzes centri (MVAC) var analizēt euro viltojumus notiekošās tiesvedības laikā. Šo elementu efektīva transponēšana valstu tiesību aktos ir būtiska, lai sasniegtu direktīvas mērķus.

Turklāt direktīvā ir noteikts, ka dalībvalstīm ir jānosūta Komisijai attiecīgie statistikas dati par nodarījumu skaitu saistībā ar viltotām banknotēm un monētām un to personu skaitu, kas kriminālvajātas un notiesātas.

Šie dati principā palīdzētu gūt pilnīgāku priekšstatu par viltošanas problēmu Savienības līmenī un tādējādi palīdzētu izstrādāt efektīvāku atbildes reakciju.

Tomēr pieredze liecina, ka tie statistikas dati par euro viltošanu, kurus dalībvalstis sagatavojušas saskaņā ar šo noteikumu, nav salīdzināmi un bieži vien ir izkliedēti, nepilnīgi un neprecīzi. Tādējādi praksē šis pienākums efektīvi neveicina uzraudzību un novērtēšanu par to, vai direktīva ir sasniegusi savu mērķi.

Statistikas datu ziņošanas pienākumu neizpilde parasti nevar attaisnot dalībvalstu atbrīvošanu no šiem pienākumiem. Gluži pretēji, tai būtu jāveicina centieni panākt atbilstību, tostarp izmēģinot dažādas pieejas un/vai atvieglojot Komisijas kopīgus ziņošanas standartus un formātus kā pamatu dalībvalstu ziņošanas pienākumiem.

Tomēr konkrēti attiecībā uz euro viltošanu jau ir noteikti ziņošanas pienākumi par konfiscēto viltoto monētu un banknošu skaitu. ES valstu iestādēm ir jānosūta viltotas banknotes un monētas uz valsts analīzes centriem analīzei un identifikācijai. Bankām un citām kredītiestādēm ir jāizņem no apgrozības visas euro banknotes un monētas, par kurām tām ir aizdomas, ka tās ir viltotas, un jānodod tās attiecīgajām valsts iestādēm.

Tādējādi šīs parādības apmērs un tendences ir labi dokumentētas un zināmas kompetentajām valsts iestādēm[3]. Tāpēc šajā konkrētajā noziedzības jomā pienākums sniegt statistikas datus par kriminālprocesiem nav būtisks, lai nodrošinātu direktīvas mērķu sasniegšanu un uzraudzību.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Saskaņā ar Normatīvās atbilstības un izpildes programmu (*REFIT*) Komisija nodrošina, ka tās tiesību akti, ja tie atbilst paredzētajam mērķim, ir vērsti uz ieinteresēto personu vajadzībām un samazina slogu, vienlaikus sasniedzot savus mērķus. Tāpēc šis priekšlikums ir daļa no programmas *REFIT*, kas mazina no ES tiesiskās vides izrietošā ziņošanas sloga sarežģītību.

Kaut arī dažas ziņošanas prasības ir būtiskas, tām ir jābūt pēc iespējas efektīvākām, izvairoties no pārklāšanās, novēršot nevajadzīgu slogu un pēc iespējas vairāk izmantojot digitālus un sadarbspējīgus risinājumus.

Pašreizējais priekšlikums racionalizē ziņošanas prasības, tādējādi padarot tiesību aktu mērķu sasniegšanu efektīvāku un mazāk apgrūtinošu publiskām iestādēm.

[3] Visus datus par viltotām banknotēm un monētām reģistrē ECB Naudas viltojumu uzraudzības sistēmā (NVUS) un dara zināmus valstu kompetentajām iestādēm, izmantojot ziņojumus un dalību ekspertu grupu sanāksmēs.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Šā priekšlikuma juridiskais pamats ir 83. panta 1. punkts par tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās, kas ir saderīgs ar Direktīvu 2014/62/ES.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Attiecīgās ziņošanas prasības ir noteiktas ES tiesību aktos. Tāpēc to racionalizāciju vislabāk var veikt ES līmenī, lai nodrošinātu juridisko noteiktību un ziņošanas konsekvenci. Tas nodrošinās vienlīdzīgus konkurences apstākļus publiskās pārvaldes iestādēm visā ES, kuras gūs labumu no to ziņošanas prasību racionalizācijas, kas izriet no šiem pasākumiem.

- **Proporcionalitāte**

Ziņošanas prasību racionalizācija vienkāršo tiesisko regulējumu, ieviešot minimālas izmaiņas spēkā esošajās prasībās, kas neietekmē plašākā politikas mērķa būtību. Tāpēc priekšlikums attiecas tikai uz tām izmaiņām, kas ir vajadzīgas, lai nodrošinātu efektīvu ziņošanu, nemainot nevienu no attiecīgo tiesību aktu būtiskajiem elementiem.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Ņemot vērā to, ka grozījumi attiecas tikai uz to, lai svītrotu dalībvalstu pienākumu sniegt datus, un dalībvalstīm nav jāveic transponēšana, Eiropas Parlamenta un Padomes lēmums, kas pieņemts saskaņā ar LESD 83. panta 1. punktā noteikto procedūru, tiek uzskatīts par vispiemērotāko juridisko instrumentu.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- ***Ex post* izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

N/P

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

N/P

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Šis priekšlikums ir apzināts pēc spēkā esošo ziņošanas pienākumu iekšējās pārbaudes procesa un balstīts uz pieredzi, kas gūta, īstenojot saistītos tiesību aktus. Tā kā tas ir solis no ES tiesību aktiem izrietošo ziņošanas prasību nepārtrauktas novērtēšanas procesā, turpināsies šāda sloga un tā ietekmes uz ieinteresētajām personām pārbaude.

- **Ietekmes novērtējums**

Priekšlikums attiecas uz nelielām un mērķorientētām izmaiņām tiesību aktos, lai racionalizētu ziņošanas prasības. Tā pamatā ir pieredze, kas gūta, īstenojot tiesību aktus. Izmaiņas būtiski neietekmē politiku, bet nodrošina efektīvāku un lietderīgāku īstenošanu. Tā mērķorientētais raksturs un attiecīgu politikas risinājumu trūkums nozīmē to, ka ietekmes novērtējums nav vajadzīgs.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Šis ir *REFIT* priekšlikums, kura mērķis ir vienkāršot tiesību aktus un samazināt slogu ieinteresētajām personām.

Tas samazinās administratīvo slogu kompetentajām iestādēm, atceļot lieku statistikas ziņošanas prasību.

- **Pamattiesības**

N/P

4. IETEKME UZ BUDŽETU

N/P

5. CITI ELEMENTI

- **Skaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

N/P

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Ņemot vērā īpašos apstākļus, kas attiecas uz cīņu pret valūtu un euro viltošanu, ar šo priekšlikumu atceļ 11. pantu Direktīvā 2014/62/ES par euro un citu valūtu krimināltiesisko aizsardzību pret viltošanu. Tādējādi ar to tiek atceltas liekās statistikas ziņošanas prasības, kas ieviestas ar minēto konkrēto noteikumu.

2023/0355 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS,

ar ko attiecībā uz dažām ziņošanas prasībām groza Direktīvu 2014/62/ES

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 83. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu[4],

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) Ziņošanas prasībām ir būtiska nozīme, lai nodrošinātu tiesību aktu pienācīgu uzraudzību un pareizu izpildi. Tomēr ir svarīgi minētās prasības racionalizēt, lai nodrošinātu, ka tās atbilst mērķim, kādam tās bija paredzētas, un lai ierobežotu administratīvo slogu.

(2) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/62/ES[5] 11. pantā ir noteikts, ka dalībvalstīm vismaz reizi divos gados jānosūta Komisijai statistikas dati par nodarījumu skaitu saistībā ar viltotām banknotēm un monētām un to personu skaitu, kas kriminālvajātas un notiesātas saistībā ar minētajiem nodarījumiem.

(3) Attiecībā uz euro viltošanu jau ir noteikts pienākums ziņot par konfiscēto viltoto monētu un banknošu skaitu, proti, Padomes Regulas (EK) Nr. 1338/2001[6] 3. panta 1. punktā. Tādējādi šīs parādības apmērs un tendences ir labi dokumentētas un zināmas kompetentajām valsts iestādēm. Tāpēc šajā konkrētajā noziedzības jomā pienākums sniegt statistikas datus par kriminālprocesiem nav būtisks, lai nodrošinātu Direktīvas 2014/62/ES mērķu sasniegšanu un uzraudzību.

(4) Tāpēc Direktīvas 2014/62/ES 11. pantā noteiktā prasība būtu jāatceļ saskaņā ar Komisijas paziņojumu "ES ilgtermiņa konkurētspēja: skatījums pēc 2030. gada"[7].

(5) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 22 par Dānijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību ("LES") un Līgumam par Eiropas Savienības darbību ("LESD"), Dānija nepiedalās šā lēmuma pieņemšanā un Dānijai šis lēmums nav saistošs un nav jāpiemēro.

---

4 OV C 271, 19.9.2013., 42. lpp.

5 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/62/ES (2014. gada 15. maijs) par euro un citu valūtu krimināltiesisko aizsardzību pret viltošanu un ar ko aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2000/383/TI (OV L 151, 21.5.2014., 1. lpp.).

6 Padomes Regula (EK) Nr. 1338/2001 (2001. gada 28. jūnijs), ar kuru paredz pasākumus, kas vajadzīgi euro aizsardzībai pret viltošanu (OV L 181, 4.7.2001., 6. lpp.).

7 COM(2023)168.

(6) [“Saskaņā ar 3. pantu Protokolā Nr. 21 par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots LES un LESD, Īrija ir paziņojusi, ka vēlas piedalīties šā lēmuma pieņemšanā un piemērošanā” VAI “Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 21 par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots LES un LESD, un neskarot minētā protokola 4. pantu, Īrija nepiedalās šā lēmuma pieņemšanā, un šis lēmums tai nav saistošs un nav jāpiemēro.”].

(7) Tāpēc Direktīva 2014/62/ES būtu attiecīgi jāgroza,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Direktīvas 2014/62/ES 11. pantu svītro.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm saskaņā ar Līgumiem.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā –	*Padomes vārdā –*
priekšsēdētāja	*priekšsēdētājs*